

OYSTER PERPETUAL
DATEJUST LADY 31

ROLEX

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

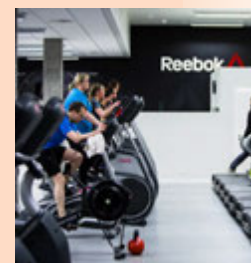
Miðvikudagur 13. janúar 2016

2. tölublað | 10. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Óttast kínverska fjármálakreppu

»2

Íslendingar hlaupa af sér jólaboðin

Prefalt meira er að gera í líkamsræktarstöðvum í janúar en desember.

»4

Verðstríð geisar á olíumarkaði

Flest olíuframleiðsluríki tapa á núverandi heimsmarkaðsverði.

»8

Svipmynd: Jónmundur Guðmarsson

Jónmundur er skýlmingakappi, rjúpnaskytta og á leið til GAMMA.

»10

Heimatilbúinn vandi stjórnvalda í Kína

Lars Christensen skrifar um efnahagsmálin í Kína.

»12

Netflix viðbót

Stjórnarmaðurinn segir komu Netflix aðáunarverða miðað við núverandi markaðshlutdeild hér á landi.

Sjónmælingar í Optical Studio

Tímapantanir í síma:

Optical Studio í Smáralind, 5288500

Optical Studio í Keflavík, 4213811

Optical Studio í Leifstöð, 4250500

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

SKJÓÐAN

Samkeppni er óttalegt vesen

TVÖ AF stóru olíufélögunum þremur tóku ekki þátt í útboði Landssambands smábátæigenda á sjö milljónum lítra af eldsneyti seint á síðasta ári. Hvorki Olís né N1 sáu ástæðu til að senda inn tilboð. Fyrr á árinu hunsaði Olís annað útboð fyrir kaup á 23 milljónum lítra og N1 hefur neitað að gefa upp hvort það tók þátt. Skeljungur hreppti hnossid í báðum tilvikum. Samtals námu þessi útboð nálægt 20 prósentum af eldsneytiskaupum í sjávarútvegi á ári hverju þannig að eftir einhverju hefur væntanlega verið að slægjast.

SKÝRINGAR Olís og N1 á þátttökuleysi sinu er að útboðsskiðmálar hafi ekki hentað innra skipulagi fyrirtækjanna. Þá sögðust talsmenn alla vega annars fyrirtækisins vera ósáttir við að fyrirtækið sem sá um útboðið hefði tekjur af eldsneytiskaupum smábáta út samningstímamann.

SMÁBÁTAEIGENDUR eru margir og smáir og kaup hvers og eins vega ekki þungt í heildarmyndinni hjá olíufélögunum, en þegar þeir koma fram sem ein blokk er um stórvíðskipti að ræða.

ÞAD ER varla hægt að draga aðra ályktun af áhugaleysi stóru olíufélaganna á þessum eldsneytisútboðum en að þau séu enn við sama heygardhornið og á árum áður. Samkeppniseftirlitið rannsakadi meint ólöglegt samráð þeirra á markaði hérlandis 1993-2001. Það endaði með því að þau voru sektuð um 1,5 milljarða 2005. Héraðsdómur

felldi sektina niður mikið til af tæknilegum ástæðum. Í raun hefur engin endanleg niðurstaða fengist í þessu máli.

OLÍUFÉLÖGUNUM var á sínum tíma m.a. gefið að sök að hafa haft með sér samráð um að keppa ekki um víðskipti stórra víðskiptavina. Þetta lýsti sér m.a. í því að oft var það einungis eitt félag sem gerði tilboð þegar eldsneytisvíðskipti stórfyrirtækja og opinberra aðila voru boðin út.

ÞETTA ER nákvæmlega það sem gerðist í útboðunum á síðasta ári. Full ástæða er fyrir Samkeppniseftirlitið að hefja þegar í stað rannsókn á því hvort olíufélagin höfðu með sér samráð um að einungis eitt þeirra byði í víðskiptin við smábátasjómenn. Slíkt samráð er ólöglegt.

FÁKEPPNI RÍKIR á ýmsum sviðum hér á landi. Okur bankanna og ófyrirleitni þeirra í garð víðskiptavina sinna talar sínu máli. Fallegar ímyndarauglýsingar breyta þar engu um.

STÓRU OLÍUFÉLÖGIN virðast nær enga samkeppni stunda. Kannski á það að líta út sem samkeppni að nokkrum sinnum í mánuði auglýsir eitt þeirra nokkurra króna afslátt af eldsneytislítranum til vildarvina og innan klukkustundar eru hin búin að bjóða sínum vildarvinum það sama. Þetta er hins vegar engin samkeppni. Það getur verið flókið að stunda samkeppni – kannski of flókið fyrir olíufélagin?

Kauphöllin

MESTA HÆKKUN
SÍÐUSTU VIKUNA

↑ Eik
0,6%

MESTA LÆKKUN
SÍÐUSTU VIKUNA

↓ TM
-6,3%

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Umsjón Jón Hákon Halldórsson jonhakon@365.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir | Forsíðumynd Nordiphotos/Getty

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

Nú er tími til að
koma bókhaldinu
í lag

– hafðu samband og saman
finnum við lausnina.

Viðskiptaþjónusta PwC

pwc

Nú þegar mælist 15 prósent aukning frá áramótum hjá Reebok Fitness. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Þrefalt fleiri mæta í janúar en í desember

Fólki sem stundaði líkamsrækt fyrstu vikuna í janúar fjölgaði um allt að 40 prósent milli ára. Líkamsræktarstöðvar segjast finna fyrir bæði meiri sölu á líkamsræktarkortum og aukinni skráningu á námskeið, sem eru öll að fyllast.

Líkamsræktarstöðvar landsins hafa gjarnan fyllst fyrstu vikurnar í janúar eftir að fólk strengir áramótaheit um heilbrigðari lífsstíl, og er árið 2016 engin undantekning. Framkvæmdastjórn líkamsræktarstöðva sem Markaðurinn ræddi við segjast nær allir finna fyrir mikilli fjölgun milli ára, mest var hún tæplega fjórutíu prósent.

Sala líkamsræktarkorta hjá Hress í janúar jókst um 12 til 15 prósent milli ára að sögn Lindu Hilmarsdóttur, eiganda og framkvæmdastjóra Hress. „Þetta gekk vonum fram. Vinsælust eru almennu kortin en það eru öll námskeið sem við erum með í boði að fyllast.“ Undir þetta tekur Haraldur Dean Nelson, framkvæmdastjóri Mjólins. „Það eru öll námskeið stútfull hjá okkur núna

í janúar og komast færri að en vilja.“ Guðríður Erla Torfadóttir, framkvæmdastjóri Reebok Fitness, segir að nú þegar mælist 15 prósent aukningu frá áramótum. Aukningin milli ára sé meiri núna í ár vegna þess að á sama tíma í fyrra var einungis ein stöð en nú eru þær þrjár.

Ágústa Johnson, framkvæmdastjóri Hreyfingar, segir að venjulega sé þrisvar sinnum fleiri mætingar í janúar en í desember. Á milli jóla og nýárs hafi allt farið af stað og var sala á námskeiðum um 25 prósentum meiri í desember 2015 en 2014. „Janúar lofar mjög góðu, það er kolbrjáláð að gera í kortasölu, námskeiðasölu og einkaþjálfun.“ Ágústa áætlað að söluaukning á milli ára verði á milli 15 til 20 prósent í janúar.

Kjartan Már Hallkelsson, rekstrarstjóri GYM heilsu, sem rekur tíu heilsuræktarstöðvar tengdar sundlaugum, segist ekki finna fyrir aukningu í janúar í ár samanborið við í fyrra. „Janúar er erilsamasti mánuður ársins, en desember hefur samt stækkað. Það eru færri að stoppa en ég myndi segja að janúar væri fimmtíu prósentum stærri en desember.“

Þróstur Jón Sigurðsson, eigandi Sporthússins, segir að fyrsta vikan í ár hafi verið mun stærri en sama vika í fyrra, bæði í Kópavogi og Reykjaneshæ. „Aukningin í Kópavogi var 39 prósent (en þar spilar vissulega inn að BootCamp er komið til okkar en var ekki í tölunum í fyrra) og í Reykjaneshæ var aukningin 17 prósent.“

saeunn@frettabladid.is

Vikan sem leið

2,03%

Lækkun á úrvalsvisitölu

Úrvalsvisitata kauphallar Nasdaq Iceland lækkaði um 2,03 prósent á mánudag, endaði í 1,855 stigum og hefur þá lækkað um 1,31% frá áramótum. Rauður dagur var í kauphöllum víða um heim á mánudaginn sem hafði áhrif á Íslandi.

93,8

milljóna tonna heimsaflí

Árið 2013 var heimsaflinn 93,8 milljónir tonna, sem er 1,4 milljónum tonna meira en árið áður. Íslendingar veiddu næstmest allra Evrópuþjóða og eru í 18. sæti á heimslistanum yfir mestan afla með 1,47 prósent af heimsaflanum.

30,43

dollarar á tunnu

Verðið á Brent hráolíu féll um þrjú prósent í gær og mældist 30,43 dollarar á tunnu. Þetta var lægsta hrávöruverð á olíu síðan í apríl 2004. Síðar hækkaði verðið upp í 31,12 dollara, jafnvirði rúmlega fjögur þúsund íslenskra króna.

Á döfinni

Föstudagur 15. janúar

HAGSTOFA ÍSLANDS - Fiskaflí í desember 2015

Þriðjudagur 19. janúar

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu

Miðvikudagur 20. janúar

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Vísitala leiguverðs á höfuðborgarsvæðinu

HAGSTOFA ÍSLANDS - Samræmd vísitala neyslurverðs í desember 2015

HAGSTOFA ÍSLANDS - Vísitala byggingar-

kostnaðar fyrir febrúar 2016

Föstudagur 22. janúar

HAGSTOFA ÍSLANDS - Samræmd vísitala neyslurverðs í desember 2015

HAGSTOFA ÍSLANDS - Mánaðarleg launavísitala í desember

HAGSTOFA ÍSLANDS - Greiðsluþöfnunarvísitala í febrúar 2016

HAGSTOFA ÍSLANDS - Vísitala kaupmáttar launa í desember 2015

HAGSTOFA ÍSLANDS - Vísitala lífeyris-skuldbindinga í desember 2015

Mánudagur 25. janúar

HAGSTOFA ÍSLANDS - Kjöttframleiðsla í desember 2015

Þriðjudagur 26. janúar

HAGSTOFA ÍSLANDS - Vinnumarkaður í desember 2015

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS - Víðskipti með atvinnuhúsnæði

keldan
dagatal viðskiptalífis

visir Allar markaðsupplýsingar

Sófaborð 4 skúffur - verð 84.000
Tilboð **67.000**

Hliðarborð - verð 57.000
Tilboð **42.000**

Classic svefnsofi - verð 298.000
Tilboð **208.000**

Náttborð - verð 46.000
Tilboð **34.000**

VÆNTANLEGUR

Bow Front stofuskápur - verð 297.000
Tilboð **252.000**

Borðstofuborð og 6 stólar - verð 487.000
Tilboð **367.000**

Snyrtiborð - verð 129.000
Tilboð **105.000**

Melissa svefnsofi - verð 98.000
Tilboð **68.000**

Blómaborð - verð 34.000
Tilboð **25.000**

Glerskápur - verð 165.000
Tilboð **123.000**

Sheraton stóll - verð 42.000
Tilboð **31.000**

Glerskápur - verð 279.000
Tilboð **212.000**

Chipp. stóll - verð 55.000
Tilboð **41.000**

Glerskápur - verð 212.000
Tilboð **169.000**

Hægindastóll leður - verð 139.000
Tilboð **99.000**

Hægindastóll áklæði - verð 89.000
Tilboð **69.000**

Teborð - verð 66.000
Tilboð **49.000**

Skrífpúlt - verð 129.000
Tilboð **97.000**

Reynir Traustason, fyrrverandi ristjóri DV, seldi nýverið 13 prósent hlut sinn.

DV tapaði 124 milljónum

Á árinu 2014 tapaði DV ehf. 123,8 milljónum króna, samanborið við 37 milljónir árið 2013. Eignir í árslok námu 177,6 milljónum króna og skuldir námu 207 milljónum. Eigið fé félagsins í lok árs var neikvætt um 29,5 milljónir króna, en var jákvætt um 94,3 milljónir í byrjun árs.

Fram kemur í ársreikningi félagsins að árið 2014 var afar stormasamt í rekstri DV. Miklar deilur stóðu stóran hluta ársins um eignarhald blaðsins og bitnaði það mjög á útgáfunni, hafði áhrif á sölu auglýsinga, áskriftir og lausa-sölu. Pressan ehf. eignaðist síðla árs stærstan hluta hlutafjár í DV ehf. og tók formlega við stjórnar- taumunum rétt fyrir júlín 2014. Framkvæmdastjórnar voru þrjár á árinu og fjöldi starfsmanna á upp- sagnarfresti, sem kom óhjákvæmi- lega niður á afkomunni.

Stöðugildi hjá félaginu voru 37 á árinu og launagreiðslur félagsins námu 235,1 milljón króna. – sg

Verðskrá hækkad um 26,4 prósent

Verðskrá ríkisfyrirtækisins Íslands- pósts hefur hækkad um 16 til 26 prósent á síðustu níu mánuðum. Á þetta benda Samtök atvinnurek- enda en fyrirtækið hefur einkarétt á dreifingu bréfapósts. Sá flokkur sem mest er notaður, magnpóst- ur B, hefur jafnframt hækkad mest eða um ríflega fjórðung.

Á sama tíma hefur Póst- og fjar- skiptastofnun heimilað að draga úr þjónustu sinni í dreifibýli. „Það er með talsverðum ólíkindum að Póst- og fjar- skiptastofnun skuli ítrekað samþykkja tuga prósentu gjaldskrárhækkanir Íslandspósts þrátt fyrir að vita í raun ekki kost- aðargrunn fyrirtækisins eða hver afkoma einstakra þjónustubáttá þess er,“ segir Ólafur Stephensen, framkvæmdastjóri Félags atvinnu- rekenda. – ih

Hrávörumarkaður fer að hafa meiri áhrif hér með losun hafta

Hrávörumarkaðurinn hefur veruleg áhrif á hlutabréfamörkuðum heimsins og kemur því til með að hafa aukin áhrif hér þegar opnast fyrir höftin. Fjárfestingastjóri hjá VÍB segir stríð ríkja á olíumarkaði.

Fæst olíuframleiðsluríki geta staðið undir núverandi olíuverði, en það hefur fallið um yfir sjötíu prósent frá sumrinu 2014. „Það er olíustríð á mörkuðum,“ segir Vignir Þór Svær- rison, fjárfestingarstjóri hjá VÍB, en hann flutti erindi um hrávörumarkaðinn á fundi VÍB í gær.

Einungis þrjú lönd, Sameinuðu arabísku furstadæmin, Kúveit, og Katar, geta staðið undir hrávöruverði á olíu undir fimmtíu dollurum, vegna gífurlegra varasjóða. Eins og sjá má á myndinni er framleiðslukostnaður á olíu mismunandi milli landa. Alþjóða- gjaldeyrissjóðurinn varaði við núna í nóvember að flest olíuríki í Miðaustur- löndum myndu klára varasjóði sína á fimm árum ef olíuverð héldist undir fimmtíu dollurum. Um þessar mundir er hrávöruverð á olíu rétt rúmlega þrjátíu dollarar. Þá er þetta orðin óhag- kvæm framleiðsla fyrir ríkisfjármálin hjá þessum löndum. Þrátt fyrir það leyfa þeir hjá OPEC verðinu að vera svona lágt. Það má nánast leida að því líkur að þeir séu að leysa af ákveðna framleiðendur áður en þeir finna jafn- vægi í verðinu.

Í erindi sínu fór Vignir almennt yfir hrávörumarkaðinn og hvað fælist í honum. „Það eru til dæmis ekki allir sem átta sig á því að sú hrávora sem er næstmest átt viðskipti með í heimi- num er kaffi,“ segir Vignir. Sérstaklega var einblínt á hráolíu, gull og silfur. „Þetta hafa verið fjárfestingarvörur að ákveðnu leyti. Gullið hefur verið vörn gegn verðbólgu, vörn gegn áföllum á markaði eða pólitískri óvissu. Þetta hafa verið fjárfestingarkostir sem bæði eignastýringar og eignastýringaraðilar hafa verið að nota í sínum sófnum,“ segir Vignir.

„Ef við horfum almennt á verð- bréfamarkaðinn og núna þegar fer að opnast fyrir höftin hjá okkur þá er hrávörumarkaðurinn einn af þeim þáttum sem hreyfa verulega við mörk- uðunum og ef við horfum til dæmis á óvissuna í kringum olíuverðið – þetta er allt leiðandi þáttur í bæði hagstöðu og hreyfingu markaða í heiminum,“ segir Vignir. Í heiminum eru áttatíu og sex kauphallir sem eiga viðskipti með hrávörur.

Vignir bendir á að áhrif hrávöru-

Vignir Þór Sværison telur það áhugavert að sjá hvað hrávöruverð á olíu muni haldast lágt lengi.

Hvaða hrávörur eru mest viðskipti með

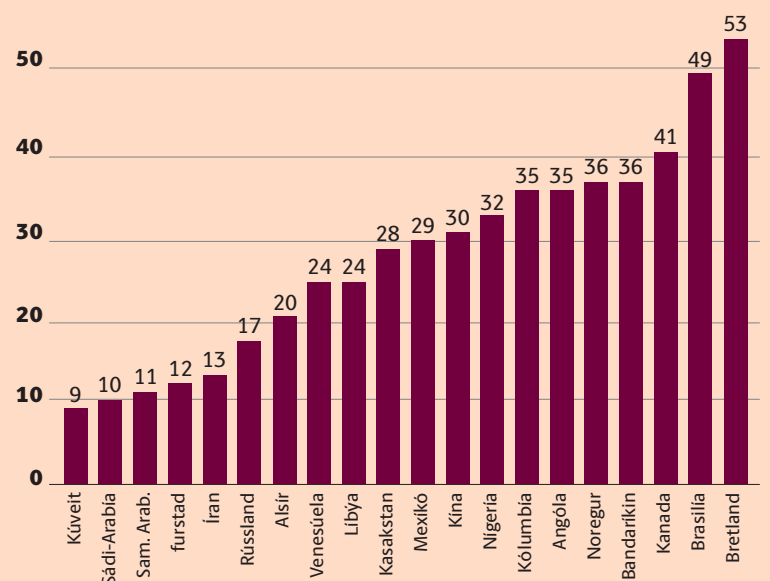
1 Hráolía	6 Bómull
2 Kaffi	7 Korn
3 Gas	8 Sykur
4 Gull	9 Silfur
5 Hveiti	10 Kopar

uverðs á olíu fari eftir því hvort þú ert neytandi eða framleiðandi olíu. „Við erum að horfa á það að tuttugu dollara lækkun á olíu eykur heimshagvöxt um hálf prósent, þannig að þetta hefur töluverð áhrif á hagvöxt. Við erum til dæmis að njóta góðs af þessu á Íslandi fyrir skipaflotann.“

Erfitt er að spá um framtíð olíu- verðs. „Eftirspurnin hefur aukist tölu- vert í heiminum en síðasta árið hefur framboðið aukist mun meira. Þetta er framboðsdrifin lækkun á oliunni og það er spurning hvort það leiði að ein- hverju leyti til meiri eftirspurnar,“ segir Vignir. saeunn@frettabladid.is

Hvað kostar ríki að vinna olíu

60 Kostnaður í Bandaríkjadala á hverja tunnu

Heimild: Ucube, Rystad Energy nóv 2015; CNN

GOLFFERÐIR Á BELFRY

RYDER CUP HOST VENUE 1985, 1989, 1993, 2001

ÓTAKMARKAÐ GOLF
OG BEINT FLUG TIL BIRMINGHAM MEÐ ICELANDAIR

ICELANDAIR og GB FERÐIR kynna:

frá kr. pr. mann í tvíbýli **139.000**

Bókaðu golfferðina þína á www.gbferdir.is eða í síma 534 5000

GB FERÐIR
www.gbferdir.is

Póstdreifing

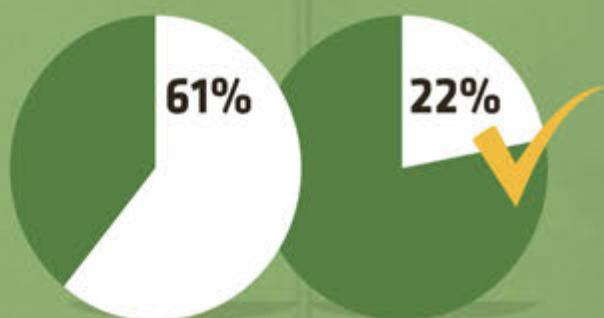
Við látum það berast

ÞÚ NÆRÐ TIL FJÖLDANS MEÐ OKKUR

FJÖLPÓSTUR er sterkur og áhrifaríkur auglýsingamiðill sem skilar ítarlegri upplýsingum til neytenda en hefðbundnar auglýsingar.

61% LANDSMANNA LESA FJÖLPÓST
22% AF ÞEIM KAUPA AUGLÝSTA
VÖRU EÐA ÞJÓNUSTU

„Ég hef verið í viðskiptum við Póstdreifingu í árabil og alltaf fengið fyrsta flokks þjónustu.“

Guðbjartur
Finnbjörnsson
Ritstjóri Lifandi vísinda

VIÐ GETUM
AÐSTOÐAÐ VIÐ
AÐ NÁ ÁRANGRI
VIÐ DREIFUM INN
Á 80.000 HEIMILI
SEX DAGA
VIKUNNAR

www.postdreifing.is

Tómar og hálfkláraðar byggingar í Tianjin. Svæðið átti að verða kínverskt Manhattan en er nú lýst sem draugaborg. Hætta er á að milljarðar sem lagðir voru í verkefnið tapist. FRÉTTABLAÐID/APP

Skuldir Kínverja fjórfaldast frá 2007

Aukin skuldaförnun í Kína eykur hættu á fjármálakreppu að sögn Jóns Danielssonar hagfræðings. Hlutabréfaverð í Kína hefur fallið um tugi prósent á nokkrum mánuðum. Gengisfellingar geti skapað vanda þar sem skuldir margra fyrirtækja eru í erlendri mynt.

Ingvar Haraldsson
ingvar@frettabladid.is

Kínverskum hlutabréfamörkuðum var lokað tvívegis í síðustu viku eftir skarpt verðfall. Verðfallið hefur haldið áfram í þessari viku og hafa hlutabréf í Kauphöllinni í Sjanghai fallið um 14,6 prósent á fyrstu tólf dögum ársins og um 41 prósent frá síðasta sumri. Hvað er að gerast í þessu fjölmennasta ríki heimsins?

„Það sem hefur verið að gerast núna í vikunni er það að fjármálamarkaðurinn í Kína og verð á hlutabréfum endurspeglar væntan framfarhagvöxt og þegar það hægst á hagvexti þá gerir þú ráð fyrir því að það verði minni hagnaður hjá fyrirtækjum sem þýðir það að verð á hlutabréfum fellur mjög hratt. Það er undirliggjandi ástæða fyrir þessu verðfalli á hlutabréfamarkaðnum í Kína,“ segir Jón Danielsson, prófessor í hagfræði við London School of Economics.

„Kínverska hagkerfið hefur vaxið mjög hratt, allt að níu prósent á ári í mörg mörg ár og þeirra hagkerfi er aðlagð að því að vaxa svona hratt. Þú getur ekki vaxið endalaust með níu prósent hagvöxt,“ segir Jón.

Hægst hefur á hagvextinum en hann var 6,9 prósent á fyrstu þremur ársfjórðungum þessa árs samkvæmt opinberum tölum í Kína. Þá bendir Jón á að kínversku hagfélunum sé ekki endilega fyllilega treystandi. „Það er almennt talið að yfirvöld stýri þeim miklu meira en á Vesturlöndum.“

Vantrú á kínverskum stjórnvöldum
„Hitt kemur svo ofan á það að kínversk stjórnvöld, öðru vísi en yfirvöld almennt á Vesturlöndum, hafa talið að þau gætu spyrnt á móti kröftum markaðarins. Yfirvöld hafa reynt að handstýra upp að ákveðnu marki verðlagi á markaðnum en gengið mjög illa að gera það.“ Kínverjar afnámu á fimmtudaginn reglu sem tók gildi um áramótin og kvað á um að hlutabréfamörkuðum yrði lokað félli verð um sjö prósent á einum degi. Fyrr um daginn hafði Kauphöllinni í Sjanghai verið lokað innan við hálf tíma eftir opnun hennar.

„Á Vesturlöndum vita menn að það þýðir ekkert fyrir yfirvöld að gera þetta en í Kína hafa þeir reynt það og ekki með góðum árangri, segir Jón.

Þetta vekur einnig spurningar um hæfni stjórnvalda til að eiga við fjármálakreppu. „Við höfum aldrei séð fjármálakrisu í Kína en við höfum séð þær oft og mörgum sinnum á Vesturlöndum, þannig að það er miklu meiri reynsla hérna.“

„Það sem er líka að gerast er að verð er að falla og yfirvöld eru að reyna að koma í veg fyrir að verð falli of mikið en með því að gera það senda þau skilaboð um að þau séu ekki endilega með tók á málinu þannig að verð fellur enn þá meira. Þegar allt kemur saman veldur þetta miklu meiri vantrú á kínverska hagkerfinu og kínverskum fjármálamarkaði en fólk hafði fyrir kannski einu ári,“ bendir hagfræðingurinn á.

Hætta á fjármálakreppu aukist
Jón bendir á að skuldir Kínverja hafi aukist hratt sem auki hættuna á fjármálakreppu í Kína. „Hagvöxtur í Kína hefur verið að byggjast meira

●● Það sem er líka að gerast er að verð er að falla og yfirvöld eru að reyna að koma í veg fyrir að verð falli of mikið en með því að gera það senda þau skilaboð um að þau séu ekki endilega með tók á málinu þannig að verð fellur enn þá meira.

Jón Danielsson
hagfræðingur

og meira á skuldsetningu eftir því sem fram líða stundir og allur hagvöxtur sem er byggður á skuldsetningu eins og við Íslendingar þekkjum um mjög vel frá okkar eigin hrúni er mjög viðkvæmur fyrir því þegar hlutirnir fara að snúast á ranga vegu. Þannig að vegna þess hve kínverska hagkerfið er skuldsett þá er það miklu viðkvæmara fyrir áföllum.“

Heildarskuldir kínverska hagkerfisins fjórfölduðust á árunum 2007 til 2014, samkvæmt skýrslu McKinsey sem kom út í febrúar árið 2015. Skuldirnar námu jafnvirði 7.200 milljarða Bandaríkjadala árið 2007 en námu 28.200 milljörðum Bandaríkjadala um mitt árið 2014. Þá höfðu skuldirnar aukist sem hlutfall af landsframleiðslu úr 157 prósentum í 282 prósent.

Ný 2008-kreppa ekki í kortunum
Fjárfestirinn George Soros sagði í síðustu viku að annað hrun sambærilegt því sem varð árið 2008 gæti verið fram undan.

Óttast gengisfellingar á víxl

„Næstu misseri er meiri óvissa heldur en hefur verið lengi út af því að við vitum ekki nákvæmlega hvernig þetta mun spilast í Kína og það sem menn vita ekki heldur er hvernig önnur lönd muni bregðast við þegar kínverski gjaldmiðillinn tekur að falla,“ segir Jón. Kínverska júanið hefur fallið um sex prósent gagnvart Bandaríkjadal frá því í ágúst.

„Það sem menn eru hræddir við, er að þá muni önnur lönd líka leitast við að veikja gengi sitt til að halda í samkeppnishæfni sína. Lönd eins og Suður-Kórea, Malasía, Taívan. Þá fer þetta að hafa áhrif mjög víða í heiminum ef löndin fara að beita því að handstýra gengi niður á við.“

Þá skuldi mörg fyrirtæki háar upphæðir í erlendum gjaldeyri, aðallega í Bandaríkjadöllum. „Ef þau lækka gengið á sínum eigin gjaldmiðli á meðan skuldir eru í dollurum þá býr það til vanda mála í fyrirtækjageiranum hjá þeim.“

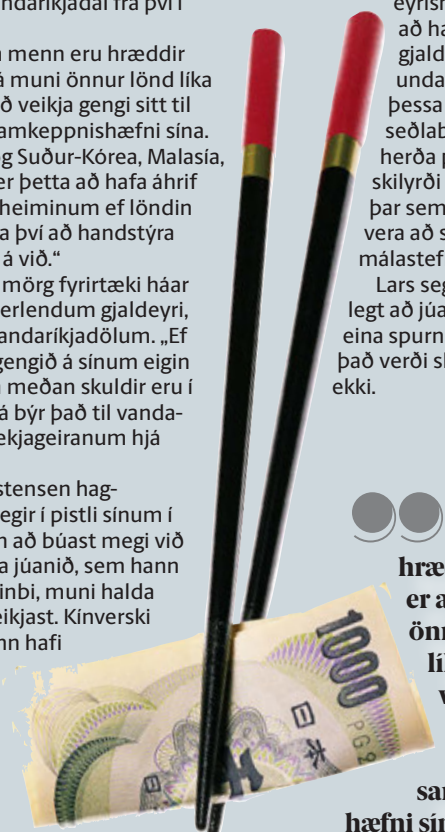
Lars Christensen hagfræðingur segir í pistli sínum í Markaðnum að búast megi við að kínverska júanið, sem hann kallar renminbi, muni halda áfram að veikjast. Kínverski seðlabankinn hafi gefið til kynna að hann muni leyfa júaninu að veikjast smám

saman. „En það er erfitt að stjórna hægfa gengissigi því þegar maður segir fjárfestum að maður ætli að hefja gengissig í smáum skrefum taka allir til fótanna.“

Útflæði gjaldeyris hafi aukist hratt sem setji þrýsting á enn frekari gengislækkun. Seðlabankinn hafi neyðst til að grípa inn í á gjald-eyrismörkuðum til að hægja á veikingu gjaldmiðilsins. „Hin undarlega afleiðing þessa er að kínverski seðlabankinn er nú að herða peningamarkaðs-skilyrði sín í aðstæðum þar sem hann ætli að vera að slaka á peningamálastefnunni.“

Lars segir óhjákvæmilegt að júanið falli frekar, eina spurningin sé hvort það verði skipulega eða ekki.

●● Það sem menn eru hræddir við, er að þá muni önnur lönd líka leitast við að veikja gengi sitt til að halda í samkeppnishæfni sína.

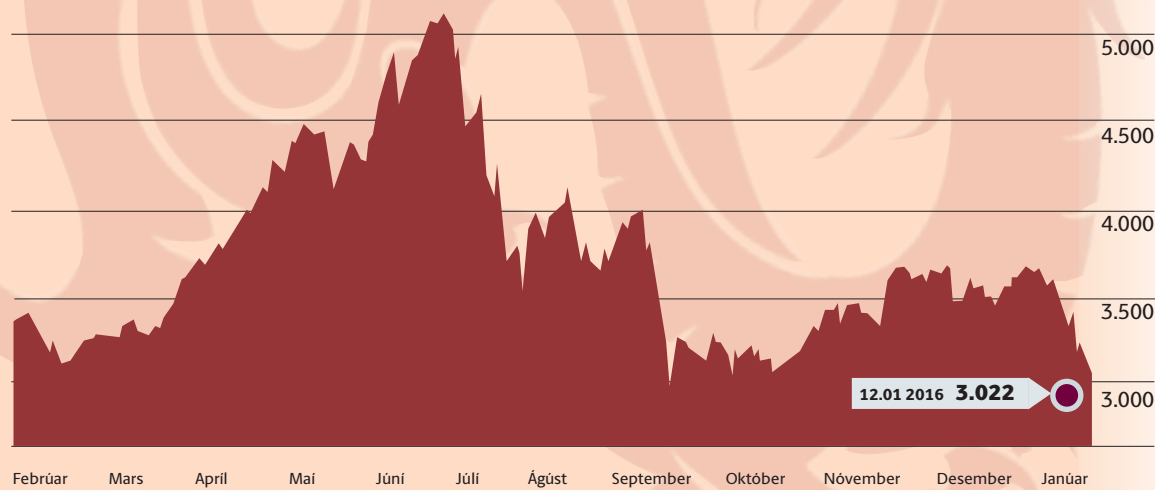

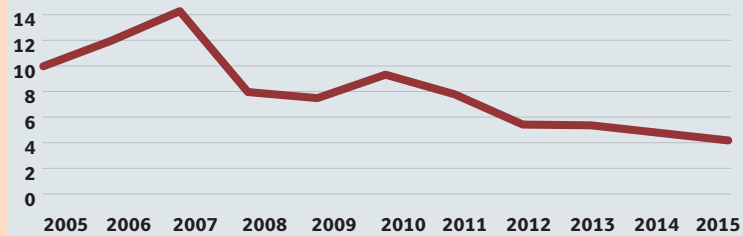
/// Gengi júansins miðað við dollar

/// Hlutabréfaverð í Kauphöllinni í Sjanghæ síðustu 12 mánuði

/// Hagvöxtur í Kína 2005–2015

Jón segir það ekki standast. „Ástæðan fyrir því að það er rangt er að bankakerfið í heiminum er miklu stöndugra en það var árið 2008. Eigið fé banka hefur tvöfaldast ef ekki meira. Bankar eru með mjög mikið lausafé sem liggur bara á reikningum í seðlabönkum. Þannig að bankarnir eru miklu betur staddir til þess að mæta áhlaupi en þeir

voru árið 2008. Af því að bankarnir eru í svo góðri stöðu, almennt talið, á Vesturlöndum þá er mjög ólíklegt að við fáum sama ástand og 2008.“

Hefur áhrif um allan heim

Jón segir að búast megi við að hægari umsvif í kínverska hagkerfinu valdi minni hagvexti á Vesturlöndum.

„Af því Kína er svo stórt og mikil-

282%

voru skuldir Kínverja sem hlutfall af landsframleiðslu um mitt ár 2014. Skuldahlutfallið var 157 prósent árið 2007.

vægt land þá hefur það svo mikil áhrif á framboð og eftirspurn í öðrum löndum.“ Þá sé mikið af skuldum Kínverja fengið að láni frá Evrópu og Bandaríkjunum.

„Ef fjármálakreppa verður í Kína og fyrirtæki þar fara að verða gjaldþrota og geta ekki mætt skuldbindingum sínum hefur það bein áhrif á marga fjárfesta á Vesturlöndum.“

Miklar lækkanir í kínverskum kauphöllum hafa komið illa við fjárfesta. FRÉTTA-
BLAÐIÐ/AFP

Á meðan við prentum fyrir þig...

Umbúðir • Bækur • Tímarit • Fyrir skrifstofuna • Bæklingar
Fjölóstur • Kynningarefni • Dagblöð • Stafrænt • Allskonar!

Suðurhraun 1 | Garðabæ | Sími: 59 50 300 | www.isafold.is

DR. GUÐMUNDUR
HÁLFDANARSSON

Ráðinn forseti hugvísinda HÍ

Dr. Guðmundur Hálfðanarsson hefur verið ráðinn forseti Hugvísindasviðs Háskóla Íslands frá 1. janúar. Guðmundur lauk doktorsprófi í evrópski félagsögu frá Cornell-háskóla í Bandaríkjunum árið 1991. Guðmundur hefur gegnt mikilvægum stjórnunarstörfum innan Háskóla Íslands. –sg

SIGURJÓN K. SIGURJÓNSSON

Sigurjón nýr forstöðumaður hjá OR

Sigurjón K. Sigurjónsson hefur tekið við stöðu forstöðumanns notenda- og reikningsþjónustu á þjónustusviði Orkuveitu Reykjavíkur. Sigurjón er viðskiptafræðingur og rafvirkjameistari að mennt og starfaði sem framkvæmdastjóri fjármála hjá Orkubúi Vestfjarða, áður en hann slóst í hóp OR-starfsfólks fyrir um sjö mánuðum. –sg

LÁRA INGÓLFSDÓTTIR

Tekur við stjórn fjármála ÍE

Lára Ingólfssdóttir hefur verið ráðin fjármálastjóri Íslenskrar erfðagreiningar frá 4. janúar síðastliðnum. Lára starfaði sem director of corporate services hjá Alvogen frá árinu 2014 og áður hjá Íslenskum fjárfestingum sem fjármálastjóri í tvö ár. Hún starfaði á fjármála- og erfðagreiningar og deCODE á árunum 2001-2012 og fyrir þann tíma sem aðalbókari hjá B&L. –sg

Fyrirverandi Íslandsmeistari í ólympískum skylmingum

Jónmundur Guðmarsson er nýr framkvæmdastjóri hjá GAMMA. Hann var áður bæjarstjóri á Seltjarnarnesi og framkvæmdastjóri Sjálfstæðisflokksins. Áhugamálin eru fleiri en pólitík. Hann er með fjólubláa beltið í karate, er fyrirverandi skylmingakappi og segir að ganga til rjúpna á góðum degi vera yndislega upplifun.

SVIPMYND

JÓN MUNDUR GUÐMARSSON „GAMMA er bæði traust og framsækið fyrirtæki. Ég hef þekkt til þess og starfsmanna félagsins í þó nokkur ár og fylgst vel með og ég lit á þetta sem mjög gott tækifæri fyrir mig og er mjög spenntur yfir því að byrja í nýju starfi.“ segir Jónmundur Guðmarsson. Hann var á dögunum ráðinn í starf framkvæmdastjóra hjá fjármálfyrirtækinu GAMMA. Hann mun hefja störf þann fyrsta febrúar. Hann verður einn fjögurra framkvæmdastjóra félagsins og mun stýra sviði sölu og viðskiptaþróunar á Íslandi og á erlendum mörkuðum.

Jónmundur er með BA-próf í heimspeki og stjórn málafræði frá Háskóla Íslands og meistaragráðu í alþjóðastjórn málum frá Oxford-háskóla í Englandi.

Hann var áður bæjarstjóri á Seltjarnarnesi, frá 2002 til 2009, framkvæmdastjóri Sjálfstæðisflokksins árin 2009 til 2014 og hefur síðustu tvö ár gegnt starfi framkvæmdastjóra sænska fyrirtækisins Beringer Finance á Íslandi.

Jónmundur segir óhætt að segja það að hann hafi mikinn áhuga á stjórn málum, hann eigi að baki fimmtán ára feril sem atvinnustjórn málamaður. Hann segist hafa lagt stjórn málin á hilluna í bili, alla vega sem virkur þátttakandi. „Ég fylgist auðvitað vel með stjórn málum og tek þátt í starfi Sjálfstæðisflokksins en sem atvinnumaður í þeirri grein hef ég lagt skóna á hilluna.“

Kona Jónmundar er Sigríður Ólafsson, húsmóðir og netverslunarrekandi. Þau eiga sjö börn sín á milli. „Þó að þetta séu orðinir uppkomnir krakkar að mestu leyti er mjög mikið um að vera, stór hópur kemur í mat, barnabörn komin í hópinn og mikið líf og fjör. Það fer drjúgur tími í fjölskylduna og börnin og ég hef tilhneigingu til að velja að vera heima ef ég hef val.“ segir Jónmundur.

Hann segist í gegnum tíðina hafa

Jónmundur Guðmarsson var í fimmtán ár atvinnumaður í stjórn málum en hefur lagt atvinnumennskuna á hilluna.

FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

●● Að ganga til rjúpna á góðum degi á fjöllum er ein sú yndislegasta upplifun sem maður getur fundið fyrir á Íslandi.

Jónmundur Guðmarsson, framkvæmdastjóri hjá GAMMA

haft fjölmörg áhugamál. „Þau sérstökustu eru karate, leirdúfuskotfimi og ólympískar skylmingar sem ég náði reyndar að verða Íslandsmeistari í á sínum tíma.“

Í seinni tíð segist hann þó hafa verið með hefðbundnari áhugamál, eins og fluguveiði, skotveiðar, útivist og líkamsrækt. „Við hjónin eigum tvo hunda og annar þeirra þarf nú mikla hreyfingu þannig að við þurfum annaðhvort bæði eða annað okkar að fara út í klukkutíma sama hvernig viðrar.“

Jónmundur segir sérstaklega

gaman að fara á rjúpnaveiðar. „Að ganga til rjúpna á góðum degi á fjöllum er ein sú yndislegasta upplifun sem maður getur fundið fyrir á Íslandi. En ég hef líka stundað gæsaveiðar og farið á hreindýr nokkur skipti.“

Aðspurður segist Jónmundur hafa náð fjólubláa beltinu í karate. „Ég var stutt frá því að taka brúna beltið sem er beltið fyrir neðan það svarta þegar ég flutti til útlanda. Ég efa þó að ég gæti leikið margt eftir sem ég gat í gamla daga.“

saeunn@frettabladid.is

Hagnaður Haga eykst um 15 prósent milli ára

Hagar högnuðust um 845 milljónir króna á tímabilinu frá 1. september til 30. nóvember. Hagnaðurinn var 15,3 prósentum meiri en á sama tímabili fyrir ári. Á fyrstu níu mánuðum rekstrarárs Haga, sem hefst þann 1. mars, nam hagnaðurinn 2,8 milljörðum. Hann var 17 milljónum hærri en á sama tímabili fyrir ári.

Hagar hafa gefið út að verkföll hafi sett svip sinn á afkomuna á fyrsta fjórðungi rekstrarársins.

Fyrirtækið seldi vörur fyrir 57,2 milljarða króna á níu mánuðum og nam hagnaðurinn fimm prósentum af veltu.

Framkvæmdir við nýtt húsnæði Banana, dótturfélags Haga, við Korngarða eru langt komnar og hyggst félagið flytja starfsemi þangað fyrir febrúarlok samkvæmt því sem fram kemur í uppgjörinu. Þá mun verslun Hagkaups í Smáralind minnka um helming og verða 5.600 fermetrar.

Framlegð Haga var 13.896 milljónir króna eða 24,5 prósent á tímabilinu. Framlegðin jókst litillega eða um 0,4 prósentstig milli ára.

Eigið fé Haga nemur 15,6 milljörðum og er eiginfjárlutfall 52,5

845

milljónir króna var hagnaður Haga á síðasta þriggja mánaða tímabilinu september til nóvember.

prósent. Skuldir Haga nema 14,1 milljarði króna og eignir 27,4 milljörðum króna.

Í tilkynningu frá Högum kemur fram að drög að uppgjöri desembermánaðar líti vel út, niðurstaðan sé betri en á fyrra ári. Þá fari janúarútsölur hægt af stað en áætlanir félagsins geri ráð fyrir sambærilegum horfum og á fyrra ári í janúar og febrúar.

Hagar reka 58 verslanir og fjögur vöruhús undir vörumerkjunum Bonus, Hagkaup, Aðföng, Bananar, Ferskar kjötvörur, Hýsing, Útilif, Zara, Debenhams, Topshop, Evans, Dorothy Perkins, Karen Millen og Warehouse. –ih

Verkföll komu illa við rekstur Haga á fyrri hluta ársins en afkoman hefur batnað á síðari hluta árs. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

BMW EFFICIENT DYNAMICS.
LESS EMISSIONS. MORE DRIVING PLEASURE.

BMW X1

www.bmw.is

Sheer
Driving Pleasure

NÝR OG SPENNANDI BMW X1.

VERÐ FRÁ 5.790.000 KR.

BMW X1 sDrive18d

Sjálfskiptur, framhjóladrifinn, 2,0l dísil, 150 hestöfl
Eldsneytisnotkun frá 4,3 l/100 km*
Verð frá 5.790.000 kr.

BMW X1 xDrive18d

Sjálfskiptur, fjórhjóladrifinn, 2,0l dísil, 150 hestöfl
Eldsneytisnotkun frá 4,8 l/100 km*
Verð frá 6.490.000 kr.

Staðalbúnaður er meðal annars sjálfskipting, 17" álfelgur, LED dagljós, lykillaus ræsing, loftkæling, aðgerðahnappar í stýri, handfrjáls Bluetooth símabúnaður og tónlistarstreymi, Eco - Comfort og Sport akstursstillingar, veggþéð 18,2 cm, upphituð sæti og speglar, nálgunarvari aftan, 6,5" litaskjár í mælaborði og iDrive stjórnölva.

VERIÐ VELKOMIN Í REYNSLUAKSTUR Á NÝJUM BMW X1

BL ehf
Sævarhöfða 2 / 110 Reykjavík
525 8000 / www.bl.is

Flóttamenn

Óttar Snædal
hagfræðingur Samtaka
atvinnulífsins

Sértu velkominn heim, yfir hafið og heim

Við skulum gleðjast yfir því, Íslendingar, að ein okkar helsta áskorun skuli snúa að því hvað við erum farnir að lifa lengi. Auknar lífslíkur og lægri fæðingartíðni eru merki velmegunar en barneignum fækkar iðulega þegar þjóðir efnast. Þessi jákvæða þróun verður þess þó valdandi að hlutfallslega fækkar þeim sem eru á vinnufærum aldri og sjáum við fram á tilfinnanlegan skort á vinnuafli á komandi árum.

Við þessu er lausn. Gerum fólk í auknum mæli kleift að flytja hingað og starfa án þess að einblína á hvaðan það kemur. Lítt heldur til þess hvort viðkomandi finni sér starf enda er ekkert sem segir að besta fólkíð fæðist innan EES-svæðisins. Slik stefna væri í senn mannúdarstefna en um leið skynsamleg og hagfelld öllum hlutadeigandi. Lítt og með önnur viðskipti er ljóst að ráði einhver erlendan starfskraft þá vænkast hagur beggja og er fátt jafn truflandi fyrir óbreytta hagfræðinga og að sjá vinnuveitanda grátklökkann í sjónvarpinu vegna þess að starfsmanni hans var vísað úr landi.

Umræðan hverfist nú mjög í kringum fólk sem flýr stríðshráð svæði. Vissulega er það aðkallandi og flókinn vandi en á sama tíma er það staðreynd að fólk byrjaði ekki að drukkna í opnum bátum á Miðjarðarhafinu árið 2013. Sókn fólks frá fátækari ríkjum til Vesturlanda á sér mun lengri sögu, en leitað er þangað sem vinnuframlag er verðmeira og tækifæri meiri. Skortur á öðrum leiðum gerir bátana einfaldlega vænlegasta kostinn.

Lítt og með aðra haftastefnu er of ströng innflytjendalöggjöf okkur skaðleg. Jákvæð högræn áhrif innflytjenda eru aftur á móti vel þekkt og skrásett en tilkomu þeirra er mætt með aukinni fjárfestingu, auknum umsvifum, og er það engin tilviljun að fjölbreytni er mikil í blómlegustu borgum heims. Áhrif innflytjenda hafa verið metin jákvæð á bæði hagvöxt og laun í stærri ríkjum og má ætla að hér á landi geti jákvæðu áhrifin verið umtalsvert meiri. Við erum fámenn þjóð með miklar auðlindir og jarðnæði og aukin stærðarhagkvæmni á ýmsum sviðum væri okkur mjög til góðs.

Engum dylst að ýmsir aðrir vinklar eru á móttöku innflytjenda en einungis hagrænir. Mistök eru til að læra af þeim og jafnvel betra er að læra af mistökum annarra. Standa þarf vörð um það sem gerir landið eftirsóknarvert en á sama tíma er það okkur í hag að marka almenna jákvæða stefnu gagnvart þeim sem vilja búa hér og starfa.

Telja skiptimynt

Verkamenn telja smámynt fengna úr þvottavélum og þurrkurum í þvottahúsum borgarinnar Zhengzhou í Kína. FRÉTTABLAÐID/AFP

Sjálfskaparviti Kínverja

Lars Christensen

alþjóðahagfræðingur

Það hefur ekki verið góð byrjun á árinu fyrir fjármálamarkaði í heiminum, sérstaklega hafa kínversku verðbréfamarkaðirnir farið illa.

Ýmsir þættir hafa stuðlað að óróa á mörkuðunum, en ég vil sérstaklega undirstrika þrjú atriði. Í fyrsta lagi heldur Seðlabanki Bandaríkjanna áfram að gefa til kynna frekari vaxtahækkunar þrátt fyrir merki um að það sé að hægja á bandaríska hagkerfinu. Í öðru lagi, og að hluta til tengt hertum aðgerðum bandaríska seðlabankans, er sú staðreynd að áhyggjur af kínverska hagkerfinu fara vaxandi. Og í þriðja lagi er aukin

stjórnmálaspena á milli Írans og Sáði-Arabíu.

Af þessum ástæðum hefur mesta athyglin beinst að aðstæðum í Kína og því er ólilegt að spyrja hvað sé raunverulega að gerast þar.

Loforðið um gengisfellingu reynist rétt

Almennt er enginn vafi á því að í Kína hægir nú verulega á kerfislægum hagvexti og líklegt er að þessi samdráttur haldi áfram næstu áratuginna þar sem Kína stendur frammi fyrir alvarlegum mótbyr, sérstaklega vegna mjög óhagstæðrar lýðfræðilegrar þróunar. Vinnufæru fólk í Kína mun einfaldlega fækka og þar með hægist á hagvexti.

Í slíkum kerfislægum mótbyr gætu Kínverjar þurft veikari gjaldmiðil, en vandamálið er að kínverski seðlabankinn hefur í gegnum tíðina tengt kínverska gjaldmiðilinn, renminbi, fast við bandaríska dollarann.

Hins vegar hefur þrýstingurinn á seðlabankann, um að leyfa renminbi að fljóta, farið vaxandi síðasta árið og markaðir hafa í auknum mæli veðjað á að Kína verði fyrir eða síðar að leyfa renminbi að veikjast verulega.

Eina raunverulega spurningin er því ekki hvort kínversk stjórnvöld leyfa meiri háttar gengisfellingu renminbi, heldur hvenær þetta gerist og hvort það verður skipulega eða ekki.

Og að miklu leyti hafa kínversk yfirvöld kynt undir væntingum um meiri háttar gengisfellingu þar sem seðlabankinn hefur gefið til kynna að hann muni leyfa renminbi að veikjast smám saman. En það er erfitt að stjórna hægfaru gengissígi því þegar maður segir fjárfestum að maður ætli að hefja gengissig í smáum skrefum taka allir til fótanna.

Þetta er einmitt það sem við sjáum núna. Útflæði gjaldeyris hefur aukist gríðarlega og það hefur sett mikinn þrýsting til lækkunar á renminbi. Það er því þverstæðukennt

að á meðan kínversk yfirvöld vilja veikari gjaldmiðil hefur seðlabankinn orðið að grípa inn í á gjaldeyris-mörkuðum til að hægja á veikingu gjaldmiðilsins.

Hin undarlega afleiðing þessa er að kínverski seðlabankinn er nú að herða peningamarkaðsskilyrði sín í aðstæðum þar sem hann ætti að vera að slaka á peningamálastefnunni. Þarna er kjarninn á bak við verðhrunið á kínversku verðbréfamörkuðunum, en þetta er líka lykilástæða fyrir áframhaldandi verðlækkun á hrávörumarkaði og almennum áhyggjum af ástandi alþjóðahagkerfisins.

Vegna hins kerfislæga mótbyrs í kínverska hagkerfinu og versnandi efnahagsástands er erfitt að sjá aðra valkosti fyrir kínversk stjórnvöld en að leyfa renminbi að fljóta frjálst, og eins og ástandið er núna myndi það sennilega leiða til frekar mikillar veikingar gjaldmiðilsins.

Eina raunverulega spurningin er því ekki hvort kínversk stjórnvöld leyfa meiri háttar gengisfellingu renminbi, heldur hvenær þetta gerist og hvort það verður skipulega eða ekki.

Bankarnir og samfélagið

HIN HLÍÐIN

Bjarnveig
Eiríksdóttir
HDL.LLM.

Bankasýsla ríkisins lagði fram í síðustu viku stöðuskýrslu varðandi fyrirhugaða söluméðferð á eignarhlut ríkisins í Landsbankanum hf. í samræmi við heimild fjárlaga ársins 2016. Fyrirhuguð sala hefur vakið vangaveltur um skipulag og

hlutverk bankans, hvort ríkið eigi áfram meirihluta í Landsbankanum og hann muni jafnvel starfa sem samfélagsbanki.

Óljóst er hvað átt er við með samfélagsbanka, annað en að slíkur banki starfi samkvæmt öðrum lög-málum en almennt tíðkist í banka-starfsemi, jafnvel að bankinn verði ekki rekinn með arðsemismarkmið að leiðarljósi heldur reyni að yta undir samkeppni á bankamarkaði með lægri þjónustugjöldum og útlánsvöxtum.

Ljóst er að reglur um ríkisaðstoð innan EES setja hugmyndum um

lægri arðsemiskrófur af hálfu ríkisadila skorður. Sem eigandi banka er starfar á samkeppnismarkaði ber ríkinu að haga sér sem hver annar markaðsfjárfestir. Í þessu felst að ríkið þarf að áskilja sér viðunandi endurgjald af starfsemi. Að öðrum kosti er viðbúið að litid yrdi svo á að um ríkisaðstoð til bankans væri að ræða. Vissulega veita EES-reglur ákveðið svigrúm fyrir ríkisaðila að styrkja fjármálastarfsemi sem sinnir almannaþjónustu eins og stuðningur við starfsemi íbúðalánasjóðs sýnir. Í fljótu bragði verður þó ekki séð að almenn við-

skiptabankþjónusta geti fallið undir almannaþjónustuhugtakið.

Það getur ekki verið neitt lögmál að ríkisaðstoð þurfi til að reka samfélagsbanka. Í skýrslu Samkeppnis-eftirlitsins frá 2013, Fjármálaþjónusta á krossgötum, segir að aukinn rekstrarkostnaður bankanna hafi leitt til þess að samkeppnisaðhaldi í bankþjónustu sé áfátt en samkeppni hvetur fyrirtæki til hagræðingar. Vera má að frumkvæði ríkisins þurfi til að efla samkeppni ef viðskiptabankarnir þrír eru enn of værukærir. Í Svíþjóð á ríkið bankann SBAB sem hefur það hlutverk

að efla samkeppni á fjármálamarkaði. Bankinn býður húsnaðislán og tekur við innlánum. Yfirbygging er lítil og áhersla er lögð á netvæðingu þjónustu. Þá eru mörg dæmi um samfélagsbanka í eigu einkaaðila sem gengið hafa vel, t.d. samvinnu-sparisjóðurinn Merkur Andelskasse í Danmörku sem hlaut umhverfis-verðlaun Norðurlandaráðs fyrir nokkrum árum. Sjóðurinn sinnir hefðbundinni bankþjónustu með áherslu á sjálfbærni í þjóðfélaginu. Kannski er kominn tími til að endurvekja sparisjóðina með nýjum áherslum?

FRÉTTABLAÐIÐ

61,1%

Íbúa á höfuðborgarsvæðinu
á aldursbilinu 12–80 ára lesa
Fréttablaðið daglega.*

Sá fjöldi myndi fara langt með að fylla
sæti Laugardalsvallar tíu sinnum.

61,1% lesa
Fréttablaðið

26,9% lesa
Morgunblaðið

Skv. prentmiðlakönnun Gallup, júlí–sept. 2015.

Allt sem þú þarft ...

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Viðbót, ekki bylting

Streymiþjónustan Netflix var opnuð á dögnum hér á landi. Þrátt fyrir þetta er Netflix engin nýjung á heimilum landsmanna, en gert er ráð fyrir að 20 til 30 þúsund heimili í landinu hafi áskrift eftir krókkaleiðum gegnum Bandaríkin. Áhugavert verður að sjá hvort þessir áskrifendur haldi sig við bandarísku þjónustuna (sem hefur mun meira efnisúrval) eða skipti yfir í þá íslensku.

Það er að mörgu leyti aðdáunarverð ákvörðun hjá Netflix að hefja löglega starfsemi á Íslandi, en félagið hefur um árabíl haft talsverðar tekjur hér. Sé miðað við að bandaríska Netflix hafi að jafnaði tuttugu þúsund áskrifendur á Íslandi og að hver áskrifandi borgi átta dali á mánuði, gerir það tæpar tvær milljónir Bandaríkjadala á ári eða u.þ.b. 260 milljónir íslenskra króna.

Þetta er hreinn hagnaður. Ekkert starfsmannahald, enginn kostnaður af efniskaupum og enginn skattur, STEF gjöld eða annað í ríkissjóð. Má því lauslega áætla að ríkissjóður hafi orðið af tekjum upp á ríflega 100 milljónir króna á ári vegna starfsemi Netflix í landinu.

Mismunandi efnisúrval hjá bandarísku og íslensku þjónustunni skýrist af því að birtingarréttur afþreyingarefnis er seldur svæðisbundið, þ.e.a.s. kaupandi á hverju markaðssvæði fyrir sig kaupir einkarétt á sínu svæði. Netflix hefur ekki keypt efni í miklu magni fyrir Ísland, auk þess sem það efni sem þeir eiga í Bandaríkjunum er oft á tíðum í eigu þeirra aðila sem fyrir eru á íslenska markaðnum. Því er mun meira úrval á bandarísku þjónustunni.

Líklegt er að frekar dragi saman með úrvali í Bandaríkjunum og hér á landi, enda hafa stóru kvikmyndaverin á borð við Warner, Fox og fleiri dregið úr viðskiptum sínum við Netflix, aðrir borga betur til lengri tíma. Sumir, eins og HBO, hafa svo alfarið neitað að skipta við Netflix.

Svar Netflix hefur verið aukin áhersla á eigin framleiðslu. Þar er oft á ferðinni gæðaefni, en framleiðslugeta Netflix er ekki slík að eigið efni geti komið alfarið í stað efnis frá stúdíórisunum með sína gríðarstóru efnislagera. Netflix hefur einblínt á kaup á þessu gamla efni hingað til.

Styrkur Netflix liggur í þeirra eigin efni, annað er oft á tíðum í senn gamalt og sennilega á útleið. Þeir hafa truflað en alls ekki slátrað gamla viðskiptamódelinu úr bransanum. Neytendur geta fagnað tilkomu Netflix sem viðbót á markaðinn, en sjónvarpsfyrirtækin geta sennilega sofið róleg.

9,5%

**AUKNING Í VIRÐISAUKA-
SKATTSKYLDRI VELTU**

Velta í virðisaukaskattskyldri starfsemi í september og október 2015 nam 640 milljörðum króna, 3,4 prósent aukning milli ára skv. tölum Hagstofunnar. Á síðustu 12 mánuðum hefur veltan aukist mest í rekstri gististaða og veitingastaða og í byggingastarfsemi og mannvirkjagerð.

4.000

SAGT UPP HJA BP

Breska oliufélagið BP tilkynnti í gær að það hygðist segja upp fjögur þúsund starfsmönnum, þar af sex hundruð á Norðursjó. Uppsagnirnar koma í kjölfar sjötíu prósentu verðlækkana á hráolíu síðustu átján mánuði. Öll störfin tengjast olíuleit eða borun eftir olíu. Fækkunin nemur fimm prósentum af heildarstarfsmannafjölda BP sem er um átta tíu þúsund manns.

11.01.2015

Ég ræddi við ráðuneytið og ráðherra um það að það gengi ekki árið 2015 og núna árið 2016 að það gengi ekki að búa til reglur um bann við tilteknum lánaformum. Og ég mæltist til þess við ráðherra að hann stæði með mér í þessu máli.

Vilhjálmur Bjarnason, þingmaður Sjálfstæðisflokksins

... LIFUN

'TRÚBROT'

Tónlist hinnar goðsagnakenndu hljómsveitar TRÚBROTS verður flutt á sviði Eldborgar þann 12. febrúar. Þar verður einnig eitt helsta meistaraverk íslenskrar tónlistarsögu, ...LIFUN, flutt í heild sinni, en verkið er 45 ára í ár. Meðlimir TRÚBROTS, þau Gunnar Þórðarson, Magnús Kjartansson og Shady Owens, skipa hljómsveitina ásamt þeim Eyþóri Gunnarssyni, Friðriki Karlssyni, Gunnlaugi Briem, Jóhanni Ásmundssyni, Péttri Grétarssyni, Stefáni Jakobssyni, Andra Ólafssyni og Stefaníu Svavarsdóttur. Ekki missa af sannkallaðri veislu í Hörpu þar sem tónlist TRÚBROTS fær að hljóma og andi hippakynslóðarinnar svífur yfir vötnum.

12. FEBRÚAR Í ELDBORG

Midasala á tix.is, midasölu Hörpu og í síma 528-5050.

HARPA

DÆGURFLUGAN